

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

PL. ÚS 9/2011-44

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. februára 2011 v pléne zloženom z predsedníčky Ivetty Macejkovej a zo sudcov Jána Auxta, Petra Brňáka, Ľubomíra Dobríka, Ľudmily Gajdošíkovej, Juraja Horvátha, Sergeja Kohuta, Jána Lubyho, Milana Ľalíka, Marianny Mochnáčovej, Ladislava Orosza a Rudolfa Tkáčika prerokoval prijatú sťažnosť I. S., D., zastúpeného advokátom JUDr. T. R., B., vo veci namietanej neústavnosti a nezákonnosti volieb poslancov Mestského zastupiteľstva mesta Detva konaných 27. novembra 2010 podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, za účasti Ing. M. B., D., a Ing. O. V., D., a takto

r o z h o d o l :

Z r u š u j e rozhodnutie mestskej volebnej komisie mesta Detva zapísané v zápisnici o výsledku volieb vo volebnom obvode č. 1 vo voľbách do Mestského zastupiteľstva mesta Detva konaných 27. novembra 2010 v časti týkajúcej sa zvolenia Ing. M. B. za poslanca Mestského zastupiteľstva mesta Detva a v y h l a s u j e I. S. za riadne zvoleného poslanca Mestského zastupiteľstva mesta Detva vo volebnom obvode č. 1.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. decembra 2010 a 5. januára 2011 doručená sťažnosť I. S., D. (ďalej aj „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. T. R., B., ktorou namietal neústavnosť a nezákonnosť volieb poslancov Mestského zastupiteľstva mesta Detva konaných 27. novembra 2010.

Uznesením č. k. PL. ÚS 9/2011-15 z 12. januára 2011 prijal ústavný súd sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol kandidátom na funkciu poslanca Mestského zastupiteľstva mesta Detva vo voľbách do orgánov miestnej samosprávy konaných 27. novembra 2010. Podľa zverejnených výsledkov volieb sťažovateľ získal 177 z 513 odovzdaných platných hlasov, čiže viac ako 10 % hlasov podľa § 59 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na získanie aktívnej legitímácie na podanie sťažnosti. Sťažnosť smeruje proti ostatným kandidátom na funkciu poslanca, z ktorých Ing. M. B. (ďalej aj „odporca“) získal vo voľbách rovnaký počet hlasov, t. j. 177 hlasov, ako sťažovateľ a bol zvolený žrebom za poslanca mestského zastupiteľstva na druhom mieste s tým, že vo volebnom obvode sa volili 2 poslanci.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namieta predovšetkým tú skutočnosť, že má podozrenie z manipulácie, resp. zo zámerne zlého sčítania hlasov, a vo svojej sťažnosti uvádza:

«Sťažovateľ bol priamym svedkom situácie, kedy členovia okrskovej volebnej komisie zistili, že majú k dispozícii nižší počet hlasovacích lístkov, ako sa na samotnej voľbe

zúčastnilo voličov. Počet zúčastnených voličov, ktorí odovzdali svoje hlasovacie lístky do volebnej urny prevyšoval počet hlasovacích lístkov, ktoré komisia sčítala a to v počte tri.

Z uvedeného teda vyplýva, že hlasy troch voličov, ktorí sa na voľbe reálne zúčastnili a svoje hlasovacie lístky aj vhodili do volebnej urny, neboli pri sčítavaní vôbec akceptované.

Keď sťažovateľ na túto skutočnosť upozornil člena volebnej komisie pána J. S. v tom smere, že čo sa s tým ide robiť, keďže z popisovaného stavu vyplývalo, že na výsledok volieb mal jednoznačne vplyv aj to, že hlasovacie lístky konkrétnych voličov neboli predmetom sčítania tak tento sa snažil celú vec bagatelizovať.

Z komunikácie medzi mojím protikandidátom p. Ing. O. V. a členmi okrskovej volenej komisie č. 2 vyplynulo, že nezrovnalosti rovnakého druhu sú aj v ďalších dvoch volebných okrskoch (P. a K.) a že takýto stav (t.j. uvedené nezrovnalosti) sú úplne „normálne“ a pri takýchto voľbách bežné.

Keďže som sa o tom snažil osobne presvedčiť a to konkrétne v okrsku č. 1 (P.), tak mi tam bol znemožnený prístup, pričom je ale zvláštne, že voči môjmu protikandidátovi Ing. O. V. sa takto zo strany tejto okrskovej volebnej komisie nepostupovalo a bol mu umožnený prístup do volebnej miestnosti.

Keďže o tom, že v týchto voľbách bol úspešnejší moji protikandidáti, pričom o úspechu p. M. B. (vo vzťahu ku mne) rozhodol žreb, mám zato, že k rovnosti hlasov (v jeho prospech) došlo v dôsledku toho, ako bolo v priebehu volieb, mne neznámou osobou, znemožnené, aby boli do sčítania hlasov pojaté hlasovacie lístky v prospech mojej osoby. Z nepomeru počtu zúčastnených voličov voči sčítaným hlasovacím lístkom jednoznačne vyplýva, že na výsledok volieb mala rozhodujúci vplyv absencia riadne odovzdaných hlasovacích lístkov.»

Na základe týchto skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vyžiadal volebnú dokumentáciu príslušných okrskových volebných komisií (P., P., K.) vo volebnom obvode č. 1.

„V danom prípade došlo podľa sťažovateľa k závažnému porušeniu nielen čl. 30 ústavy... ale tiež príslušných ustanovení volebného zákona... a to § 37 ods. 2 a § 37 ods. 3.“

Sťažovateľ navrhol vydať tento nález:

„Ústavný súd Slovenskej republiky voľby poslancov vo volebnom obvode č. 1 do mestského zastupiteľstva v Detve konané dňa 27. 11. 2010 vyhlasuje za neplatné.“

Alternatívne navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozhodnutie miestnej volebnej komisie zapísanej v zápisnici o hlasovaní vo voľbách vo volebnom obvode č. 1 do mestského zastupiteľstva v Detve konané dňa 27. 11. 2010 a za zvolených poslancov vyhlasuje Ing. O. V.,... D. a I. S.,... D.“

Ústavný súd listom z 13. januára 2011 vyzval odporcov Ing. O. V. a Ing. M. B., aby sa vyjadrili k sťažnosti sťažovateľa. Odporca Ing. V. vo svojom vyjadrení, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 27. januára 2011, okrem iného uviedol:

„Počet všetkých zalepených obálok ktoré sa nachádzali v urnách prevyšoval počet zúčastnených voličov (zapísaných v zoznamoch voličov) a to v počte tri. Po zistení tejto skutočnosti komisia ešte pred otváraním obálok znovu prerátala obálky a sčítala zoznamy. Ďalej skontrolovali či boli zapísaní do zoznamov voliči ktorí volili do prenosnej urny. Príčinu sa im nepodarilo objasniť. ... Konštatovali, že dôležitý je počet samotných hlasovacích lístkov nachádzajúci sa v obálkach a nie počet obálok. Počas otvárania obálok sa našli prázdne obálky a obálky v ktorých bol vložený len jeden hlasovací lístok. V žiadnej obálke nebolo nájdenej tri a viac hlasovacích lístkov. Všetky lístky komisia sčítala dvakrát. Výsledný počet hlasovacích lístkov vložených do obálok bol nižší ako počet zúčastnených voličov.“

Ing. V. konštatoval, že pred volebnou miestnosťou č. 1 sa po skončení počítania hlasov mal stretnúť s členom komisie v súkromnej záležitosti. Poukázal na to, že nebol *„...vo volebnej miestnosti ako tvrdí sťažovateľ vo svojom podnete, a zároveň chcem zdôrazniť tú skutočnosť, že nakoľko bolo už samotné sčítavanie hlasov ukončené a zápisnica podpísaná, nie je mi vôbec jasné ako mohol byť znemožnený prístup sťažovateľa k sčítavaniu hlasov. Podľa vyjadrenia členky volebnej komisie č. 1... sťažovateľ ani vôbec nežiadal o povolenie byť prítomný pri sčítavaní hlasov pred začatím sčítavania, a nakoľko*

bol spolu so mnou osobne prítomný pri sčítavaní hlasov v obvode 2, nebolo by to ani teoreticky fyzicky možné.

... domnievam sa, že sťažnosti len na základe chýbajúcich lístkov vyhovieť nemožno. Volebná komisia totiž nemôže nikoho nútiť, aby vhodil hlasovací lístok s obálkou do urny, nemôže otvoriť obálku, ktorú ide volič vhodiť a zisťovať, či je v nej hlasovací lístok, alebo nebudaj kontrolovať či je hlas nachádzajúci sa v obálke pred jej vhođením do urny platný. ...

V tejto súvislosti navrhujem, aby Ústavný súd SR sťažnosť sťažovateľa podľa § 63 ods. 1 písm. d) zamietol ako neopodstatnenú.“

Ing. B. vo svojom vyjadrení, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 31. januára 2011, okrem iného uviedol:

„Nemám vedomosť o tom, či boli zistené nejaké hlasovacie lístky, ktoré neboli volebnou komisiou započítané do celkového počtu hlasov voličov, avšak domnievam sa, že ak by aj došlo k rozdielu medzi počtom voličov, ktorí prevzali hlasovacie lístky a počtom hlasovacích lístkov, ktoré boli odovzdané, nie je ešte vôbec preukázané, že by uvedené hlasy mali pripadnúť sťažovateľovi. ...

Len samotná skutočnosť, že by chýbali tri hlasovacie lístky nezakladá neplatnosť volieb, keďže ešte vôbec tým nie je preukázané, že tieto tri hlasy boli dané v prospech sťažovateľa. Okrem toho, chýbajúce hlasy (ak k nim vôbec došlo) mohli pripadnúť ktorémukolvek kandidátovi, nielen sťažovateľovi. V prípade, ak sa nezistia konkrétne hlasy odovzdané v prospech sťažovateľa ktoré neboli započítané v jeho prospech, domnievam sa, že sťažnosti len na základe chýbajúcich lístkov vyhovieť nemožno. Volebná komisia totiž nemôže nikoho nútiť, aby vhodil hlasovací lístok s obálkou do urny, nemôže otvoriť obálku, ktorú ide volič vhodiť a zisťovať, či je v nej hlasovací lístok, alebo nebudaj kontrolovať či je hlas nachádzajúci sa v obálke pred jej vhođením do urny platný. ...

V tejto súvislosti žiadam, aby Ústavný súd SR sťažnosť sťažovateľa podľa § 63 ods. 1 písm. d) zamietol ako neopodstatnenú.“

II.

Východiská pre rozhodnutie ústavného súdu

A. Skutkové zistenia

Sťažovateľ bol vo voľbách do orgánu miestnej samosprávy konaných 27. novembra 2010 kandidátom na poslanca Mestského zastupiteľstva v Detve vo volebnom obvode č. 1, ktorý pozostával z volebného okrsku č. 1, volebného okrsku č. 2 a volebného okrsku č. 15 (miestne časti P., P. a K.). Vo volebnom obvode č. 1 sa mali zvoliť dvaja poslanci. Podľa zápisnice mestskej volebnej komisie o výsledku volieb vo voľbách do Mestského zastupiteľstva v meste Detva vo volebnom obvode č. 1 boli za poslancov mestského zastupiteľstva zvolení Ing. O. V. za K. (ďalej len „K.“) a S. (ďalej len „S.“) s počtom platných hlasov 254 a Ing. M. B. za S. s počtom platných hlasov 177. Prvým náhradníkom – kandidátom, ktorý vo volebnom obvode č. 1 nebol zvolený za poslanca Mestského zastupiteľstva mesta Detva, bol I. S. ako nezávislý kandidát s počtom platných hlasov 177. O nezvolení I. S. za poslanca Mestského zastupiteľstva mesta Detva rozhodol žreb.

a) K namietanej neústavnosti a nezákonnosti volieb a ich výsledku

Sťažovateľ v sťažnosti poukázal na svoju priamu skúsenosť vo volebnom okrsku č. 2, „*kedy členovia okrskovej volebnej komisie zistili, že majú k dispozícii nižší počet hlasovacích lístkov, ako sa na samotnej voľbe zúčastnilo voličov. Počet zúčastnených voličov, ktorí odovzdali svoje hlasovacie lístky do volebnej urny prevyšoval počet hlasovacích lístkov, ktoré komisia sčítala a to v počte tri.*“. Na základe týchto skutočností vyslovil podozrenie z manipulácie, resp. zo zámerne zlého sčítania hlasov, preto žiadal „*prešetriť sčítanie hlasov*“ vo volebnom obvode č. 1.

V súvislosti s namietaným výsledkom volieb do Mestského zastupiteľstva mesta Detva sťažovateľ namietal manipuláciu s hlasovacími lístkami pri ich sčítaní a navrhol prepočítanie hlasovacích lístkov kandidátov na poslancov Mestského zastupiteľstva mesta Detva za volebný obvod č. 1.

Ústavný súd podľa § 62 zákona o ústavnom súde výzvou z 13. januára 2011 vyžiadal od Mesta Detva volebnú dokumentáciu (vrátane hlasovacích lístkov), ktorá mu bola doručená 21. januára 2011.

Prepočítania hlasovacích lístkov sa mali právo zúčastniť účastníci konania a ich právni zástupcovia. Túto možnosť využil sťažovateľ, jeho právny zástupca a zvolený protikandidát Ing. M. B., ktorí sa zúčastnili na prepočítavaní hlasovacích lístkov kandidátov na poslancov Mestského zastupiteľstva mesta Detva vo volebnom obvode č. 1, ktoré sa uskutočnilo 1. februára 2011.

Ústavný súd prepočítal všetky hlasovacie lístky kandidátov na poslancov Mestského zastupiteľstva mesta Detva vo volebnom obvode č. 1, skontroloval a vyhodnotil neplatné hlasovacie lístky, ako aj sporné hlasovacie lístky.

b) K výsledkom hlasovania vo voľbách poslancov Mestského zastupiteľstva mesta Detva vo volebnom obvode č. 1 (volebný okrskok č. 1, volebný okrskok č. 2 a volebný okrskok č. 15 – volili sa 2 poslanci zo 6 kandidátov)

Sčítaním hlasovacích lístkov kandidátov na poslancov Mestského zastupiteľstva mesta Detva vo volebnom obvode č. 1 ústavný súd zistil takýto počet platných hlasovacích lístkov pre jednotlivých kandidátov za jednotlivé volebné okrsky:

VOLEBNÝ OKRSOK č. 1

Počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby poslancov mestského zastupiteľstva je 216 (údaj zhodný s údajom zo zápisnice okrskovej volebnej komisie).

P. č.	Kandidát	Výsledky volieb zistené ústavným súdom	Výsledky volieb podľa zápisnice OKV	Rozdiel
1.	M. B., Ing.	71	72	-1
2.	Z. D.	27	27	-

3.	J. L., Ing.	47	47	-
4.	R. Ľ.	45	45	-
5.	I. S.	43	43	-
6.	O. V., Ing.	127	127	-

VOLEBNÝ OKRSOK č. 2

Počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby poslancov mestského zastupiteľstva je 215 (v zápisnici okrskovej volebnej komisie bol uvedený počet platných hlasovacích lístkov 212).

P. č.	Kandidát	Výsledky volieb zistené ústavným súdom	Výsledky volieb podľa zápisnice OVK	Rozdiel
1.	M. B., Ing.	66	67	-1
2.	Z. D.	10	11	-1
3.	J. L., Ing.	18	18	-
4.	R. Ľ.	108	107	+1
5.	I. S.	123	122	+1
6.	O. V., Ing.	77	79	-2

VOLEBNÝ OKRSOK č. 15

Počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby poslancov mestského zastupiteľstva je 86 (v zápisnici okrskovej volebnej komisie bol uvedený počet platných hlasovacích lístkov 85).

P. č.	Kandidát	Výsledky volieb zistené ústavným súdom	Výsledky volieb podľa zápisnice OVK	Rozdiel
1.	M. B., Ing.	38	38	-

2.	Z. D.	9	9	-
3.	J. L., Ing.	26	26	-
4.	R. Ľ.	17	17	-
5.	I. S.	12	12	-
6.	O. V., Ing.	48	48	-

Vo volebnom obvode č. 1 podľa sčítania hlasov vo volebnom okrsku č. 1, č. 2 a č. 15 získali podľa zápisnice okrskovej volebnej komisie kandidát č. 1 (Ing. M. B.) a č. 5 (I. S.) rovnako 177 hlasov. Podľa výsledkov volieb zistených ústavným súdom prepočtom hlasovacích lístkov (pri rešpektovaní tých, ktoré boli označené ako platné a neplatné) na základe posúdenia okrskovými komisiami kandidát č. 1 (Ing. M. B.) získal 175 hlasov a kandidát č. 5 (I. S.) získal 178 hlasov. Už zistením tejto skutočnosti bolo preukázané, že mestská volebná komisia v meste Detva nesprávne sčítala dosiahnuté hlasy jednotlivých kandidátov pre voľby poslancov mestského zastupiteľstva vo volebnom obvode č. 1, čo priamo ovplyvnilo výsledok volieb poslancov Mestského zastupiteľstva v meste Detva pre volebný obvod č. 1, pretože podľa reálne zisteného počtu získaných hlasov sa zmenilo poradie dvoch kandidátov, a to kandidáta č. 1 (odporcu) a kandidáta č. 5 (sťažovateľa).

Je teda zrejmé, že prvé dve poslanecké miesta do Mestského zastupiteľstva mesta Detva pre volebný obvod č. 1 získal kandidát č. 6 – Ing. O. V. s počtom hlasov 250 a kandidát č. 5 – I. S. s počtom hlasov 178.

V súvislosti s hodnotením správnosti platnosti odovzdaných hlasovacích lístkov ústavný súd konštatuje, že vo volebnom okrsku č. 1 a č. 15 považoval vyhodnotenie neplatnosti hlasovacích lístkov okrskovou volebnou komisiou za správne. Pochybnosti s vyhodnotením správnosti platnosti hlasovacích lístkov vznikli vo volebnom okrsku č. 2, ale týkali sa len správnosti vyhodnotenia hlasovacích lístkov odovzdaných v prospech kandidáta č. 1. Ak by aj boli vyhodnotené tieto sporné hlasovacie lístky ako neplatné, poradie kandidátov určené na základe zistenia z prepočítania hlasovacích lístkov ústavným súdom by sa nezmenilo, len by sa zvýšil rozdiel získaných hlasov v prospech kandidáta č. 5.

c) K manipulácii pri sčítavaní hlasovacích lístkov

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa o manipulácii pri sčítaní hlasov z dôvodu, že vo volebnom okrsku č. 2 „počet zúčastnených voličov, ktorí odovzdali svoje hlasovacie lístky do volebnej urny prevyšoval počet hlasovacích lístkov, ktoré komisia sčítala a to v počte tri“, ústavný súd konštatuje, že uvedené tvrdenie v zásade nemožno preukázať, a ak by sa aj preukázalo, samo osebe nepreukazuje manipuláciu pri sčítaní hlasov prípadne iné porušenie zákonnosti, prípadne ústavnosti volieb. Z ustanovení zákona č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o voľbách“), ktoré upravujú priebeh hlasovania, vyplýva, že volebná komisia eviduje len počet voličov, ktorým bola vydaná obálka a hlasovacie lístky, a to vykonaním záznamu v zozname voličov (§ 31 ods. 2 zákona o voľbách do samosprávy obcí). V zásade by počet obálok vložených do volebnej schránky, prípadne počet hlasovacích lístkov pre voľbu starostu obce (primátora) alebo počet hlasovacích lístkov pre voľby do obecného (mestského) zastupiteľstva v obálkach vložených do volebnej schránky nemal prevyšovať počet voličov, ktorým bola vydaná obálka a hlasovacie lístky.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namieta disproporciu medzi počtom voličov, ktorí umiestnili „hlasovacie lístky do volebnej urny“, a počtom „hlasovacích lístkov, ktoré komisia sčítala“, s tým, že počet hlasovacích lístkov bol nižší o tri ako príslušný počet voličov. Ústavný súd konštatuje, že túto disproporciu sťažovateľ v zásade nemá možnosť preukázať, z volebnej dokumentácie nevyplýva a nemožno ju z nej ani overiť. Ak by aj táto disproporcia vznikla a bolo by možné ju preukázať, ide o prirodzený dôsledok povahy volebného práva a právnej úpravy volieb do samosprávy obcí a nijakým spôsobom by výlučne z tejto skutočnosti nebolo možné vyvodit' predpoklad manipulácie pri sčítaní hlasov, prípadne iné porušenie zákonnosti alebo ústavnosti volieb.

B. Právne východiská

Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do

Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.

Podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže

- a) vyhlásiť voľby za neplatné,
- b) zrušiť napadnutý výsledok volieb,
- c) zrušiť rozhodnutie volebnej komisie a vyhlásiť za zvoleného toho, kto bol riadne zvolený,
- d) sťažnosť zamietnuť.

Podľa § 63 ods. 2 zákona o ústavnom súde v prípadoch uvedených v odseku 1 písm. a) až c) ústavný súd rozhoduje nálezom.

Právomoc ústavného súdu zrušiť výsledok volieb alebo vyhlásiť voľby za neplatné podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu uplatní len vtedy, ak k porušeniu zákona dôjde spôsobom ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Na uplatnenie tohto oprávnenia ústavného súdu sa však vyžaduje hrubé alebo závažné porušenie, prípadne opätovné porušenie zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb. Zistené porušenia musia byť preukázané a spôsobilé priamo ovplyvniť výsledok volieb (napr. PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 50/99, PL. ÚS 5/03, PL. ÚS 18/07, PL. ÚS 19/07, PL. ÚS 82/07).

Nie každé porušenie zákona o voľbách do samosprávy obcí vyvoláva pritom nevyhnutne neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta. Ústavný súd každý prípad posudzuje materiálne, prihliada pritom tak na účel a zmysel zákona o voľbách do samosprávy obcí, ako aj na princípy uznávané demokratickými štátmi. Neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta môže spôsobiť len také porušenie zákona o voľbách do samosprávy obcí, ktoré už spochybňuje výsledky volieb a ktoré odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov (PL. ÚS 64/05, PL. ÚS 18/07, PL. ÚS 96/07). Dôležitým prvkom vo volebných veciach je teda zisťovanie intenzity volebných nedostatkov z hľadiska ich vplyvu na výsledok volieb.

Ústavný súd vo svojej judikatúre uviedol, že podstatou zákonnosti volieb do orgánov samosprávy obcí je uskutočnenie volieb v súlade so všetkými zákonmi, ktoré sa týkajú volieb do orgánov samosprávy (PL. ÚS 34/99), pričom zistená nezákonnosť volieb do orgánov samosprávy musí byť v príčinnej súvislosti s takým následkom porušenia práv, ktoré je v konečnom dôsledku porušením ústavného volebného práva a jeho princípov (PL. ÚS 21/94).

So zreteľom na uvedené treba uviesť, že vo všeobecnosti musia byť v zmysle judikatúry ústavného súdu (PL. ÚS 7/07) splnené tri predpoklady, aby bolo možné vyhovieť volebnej sťažnosti:

1. nezákonnosť spočívajúca v porušení zákonov týkajúcich sa volieb;
2. vzťah medzi touto nezákonnosťou a neplatnosťou volieb alebo voľby kandidáta a
3. intenzita protizákonnosti, ktorá už spochybňuje výsledky volieb a ktorá odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle.

S ohľadom na uvedené zásady ústavný súd v okolnostiach danej veci skúmal, či skutočnosti namietané sťažovateľom boli spôsobilé, a to buď jednotlivo, alebo spoločne vyvolať také porušenie ústavy a zákona o voľbách do samosprávy obcí, ktoré by boli spôsobilé v konečnom dôsledku reálne ovplyvniť výsledok napadnutých volieb poslancov Mestského zastupiteľstva mesta Detva vo volebnom obvode č. 1 (PL. ÚS 18/99, PL. ÚS 10/03).

C. Závery

Vzhľadom na zistenie ústavného súdu o reálnej nezhode počtu hlasov v zápisniciach okrskových volebných komisií (predovšetkým vo volebnom okrsku č. 1 a vo volebnom okrsku č. 2) o voľbách poslancov mestského zastupiteľstva so súčtami hlasov pri kontrole ich sčítania zo strany ústavného súdu, ktoré má v konečnom dôsledku vplyv predovšetkým na skutočný počet hlasov odovzdaných jednotlivým kandidátom na funkciu poslanca

Mestského zastupiteľstva mesta Detva vo volebnom obvode č. 1 a čiastočne aj na ich poradie z hľadiska počtu získaných hlasov, ústavný súd dospel k záveru, že ide o také závažné porušenie zákona o voľbách do územnej samosprávy, ktoré je v príčinnej súvislosti so zisteným výsledkom volieb. V dôsledku uvedených skutočností vzniká dôvodná pochybnosť, že výsledok volieb neodráža skutočnú vôľu voličov.

Podľa názoru ústavného súdu došlo uvedeným konaním okrskových volebných komisií k porušeniu ústavou zaručeného volebného práva a jeho princípov spôsobom ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti (PL. ÚS 17/94). Uvedené zistenia ústavný súd hodnotí ako hrubé a závažné porušenia zákona o voľbách do územnej samosprávy obcí, pretože boli spôsobilé reálne ovplyvniť vyhlásený výsledok napadnutých volieb poslancov Mestského zastupiteľstva mesta Detva vo volebnom obvode č. 1.

Ústavný súd sa musí pri tomto type konania (konanie vo volebných veciach) vzhľadom na jeho účel, ktorým je predovšetkým verejný záujem na tom, aby výsledok volieb odrážal skutočnú vôľu voličov, a bol teda zachovaný základný predpoklad fungovania demokratického štátu, riadiť princípom materiálneho chápania ochrany ústavnosti, a vyrovnáť sa tak s každým zisteným a zároveň relevantným porušením zákonnosti alebo ústavnosti volebného procesu.

Podľa § 44 ods. 1 zákona o voľbách do samosprávy obcí za poslancov obecného zastupiteľstva sú zvolení kandidáti, ktorí získali vo volebnom obvode najväčší počet hlasov.

Sťažovateľ v petite svojej sťažnosti žiadal vyhlásiť voľby poslancov vo volebnom obvode č. 1 do Mestského zastupiteľstva v meste Detva za neplatné. Alternatívne žiadal, aby ústavný súd zrušil rozhodnutie miestnej volebnej komisie zapísané v zápisnici o hlasovaní vo voľbách vo volebnom obvode č. 1 do Mestského zastupiteľstva v Detve konaných 27. novembra 2010 a za zvolených poslancov vyhlásil Ing. O. V. a I. S.

Ústavný súd v súlade s uvedeným princípom prihliadal tiež na to, že sťažovateľ vo volebných veciach má objektívne, a to už aj z povahy vecí patriacej do sféry verejného práva, sťažnú situáciu pri získavaní poznatkov a predkladaní dôkazov o porušení ústavnosti a zákonnosti volieb. Z toho potom vyplýva, že formulácia petitu v takých sťažnostiach nemusí vždy zodpovedať reálnemu stavu veci (PL. ÚS 96/07).

V súlade so svojou doterajšou judikatúrou ústavný súd v danom prípade preskúmal napadnuté voľby a rozhodol o predmetnej volebnej sťažnosti na základe jej alternatívneho petitu.

Z uvedených výsledkov prepočítania hlasov pre jednotlivých kandidátov na funkciu poslanca Mestského zastupiteľstva mesta Detva vo volebnom obvode č. 1 vyplýva, že sťažovateľ sa s počtom získaných 178 hlasov zaradil na 2. miesto v poradí podľa počtu získaných hlasov, čo pri voľbe dvoch poslancov zo 6 kandidátov znamená, že sa z hľadiska prepočítaného volebného výsledku dostal na miesto platne zvoleného poslanca Mestského zastupiteľstva mesta Detva vo volebnom obvode č. 1.

Ústavný súd vzhľadom na uvedené uplatnil svoju právomoc vyplývajúcu z § 63 ods. 1 písm. c) zákona o ústavnom súde zrušiť rozhodnutie volebnej komisie a vyhlásiť za zvoleného toho, kto bol riadne zvolený. Na základe tejto právomoci zrušil rozhodnutie mestskej volebnej komisie v zápisnici o výsledku volieb vo volebnom obvode č. 1 vo voľbách do Mestského zastupiteľstva v meste Detva konaných 27. novembra 2010 týkajúce sa pôvodne uvedeného dosiahnutého volebného výsledku sťažovateľa I. S. (177 hlasov) a Ing. M. B. (177 hlasov) a vyhlásil sťažovateľa I. S. za riadne zvoleného poslanca Mestského zastupiteľstva mesta Detva vo volebnom obvode č. 1 (so skutočne zisteným volebným výsledkom 178 získaných hlasov). Ing. M. B. so skutočne zisteným volebným výsledkom 175 získaných hlasov sa umiestnil na treťom mieste ako náhradník – kandidát, ktorý nebol vo volebnom obvode zvolený za poslanca mestského zastupiteľstva s poradovým číslom 1. Z výrokovej časti nálezu zároveň vyplýva, že nadobudnutím jeho právoplatnosti, ku ktorému dôjde jeho doručením účastníkom konania, zaniká dotknutému poslancovi Ing. M. B. mandát poslanca Mestského zastupiteľstva mesta Detva.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. februára 2011